

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 marca 2016 roku Sąd Rejonowy w Płocku w sprawie z powództwa M. F. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę 3.396 zł w pkt I - zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 498,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 lipca 2013 roku do dnia zapłaty, w pkt II – w pozostałej części oddalił powództwo, pkt III - zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.701,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz w pkt IV - nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Płocku od powoda kwotę 751,93 zł, a od pozwanego kwotę 129,27 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (wyrok k. 205 - 206).

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w części, a mianowicie co do punktów 2,3 i 4.

Skarżący zarzucił orzeczeniu:

1. naruszenie art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na:

- oddaleniu powództwa w części, w sytuacji, gdy spełnione zostały przesłanki uwzględnienia żądania powoda w całości, albowiem istniał związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy zaistnieniem szkody a jej wysokością, które to zdarzenie ubezpieczeniowe objęte było polisą, nadto poniesione koszty zostały należycie udokumentowane i nie zostały zakwestionowane przez sąd ani biegłego, a różnica między przyjętymi przez biegłego wartościami wynikała z cen rynkowych, uwzględniających praktycznie natychmiastowe przywrócenie budynku przychodni do użytkowania, w którym m.in. przechowywane są leki, szczepionki itp. wymagające przechowywania ich w warunkach poniżej temperatury otoczenia – okoliczność potwierdzona i niewykluczona przez opiniującego na rozprawie biegłego,

- bezpodstawne przyjęcie, że polisa i OWU jako jedyną formę rozliczenia przyjmuje przyjęcie kwot na podstawie ogólnopolskich publikacji z zakresu prac remontowo – budowlanych, wykluczając rozliczenie szkody na podstawie faktycznie poniesionych kosztów udokumentowanych fakturami, w sytuacji gdy na żadnym etapie likwidacji szkody oraz w toku instancji pozwany nie zarzucał naruszenia warunków umowy poprzez zawyżenie kosztów przywrócenia budynków sprzed daty szkody i nieoparcie ich na ogólnopolskich stawkach remontowo – budowlanych, a jedynie zarzucał, że wykonane prace doprowadziły do modernizacji oraz że część prac w zakresie piwnic była niezasadna, które to zarzuty w całości okazały się chybione, gdyż ich konieczność uzasadniały obowiązujące przepisy prawa, wymagania zakładu energetycznego, zaś w części dotyczącej piwnic był konieczny i zasadny w związku z rozmiarem szkody,

- nierozważenie i w konsekwencji nieuwzględnienie w kwocie należnej powódce kosztów prac niepodlegających umorzeniu z tytułu zużycia technicznego, opisanych w opinii na łączną kwotę 6.606,39 zł (element nr 4 opinii zgodnie z klauzulą nr 4 pkt 2 i 4 OWU), które to koszty obejmowały wszystkie niezbędne prace, w tym prace elektryczne, budowlane elewacji, malarskie piwnic przywracające budynki do stanu sprzed szkody,

2.naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na dokonaniu nieuprawnionej interpretacji postanowień OWU na niekorzyść powoda i przyjęcia wariantu wypłaty odszkodowania w oderwaniu od zapisów § 18 ust. 2,3,6 pkt 2 oraz § 19 ust. 3 OWU, z których jednoznacznie wynika obowiązek pokrycia szkody na podstawie udokumentowanych kosztów/ vide m.in. § 18 ust. 3 OWU i bezpodstawne przyjęcie, że wysokość odszkodowania winna być ustalona wyłącznie na podstawie publikacji o zasięgu ogólnopolskim szacowania kosztów robót budowlano – remontowych, w sytuacji, gdy zgodnie z zapisami § 18 ust. 8 OWU możliwe jest to w sytuacji nieprzedstawienia przez ubezpieczonego kosztorysu lub rachunków potwierdzających poniesione koszty (alternatywa rozłączna), nadto zakwestionowana przez ubezpieczyciela kwota wynikała z błędnego przyjęcia, że zakres wykonanych prac elektrycznych przyczynił się do modernizacji budynku, które to twierdzenia zostały skutecznie zakwestionowane przez biegłego wydającego opinię i świadka wykonującego prace elektryczne jako zgodne z wymogami prawa, zakładu energetycznego, dodatkowo nie wpływające na zwiększenie zakresu prac i kosztów ich wykonania,

3. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, t. j. art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 278 §1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 1 k.p.c., podczas gdy właściwa ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego winna doprowadzić Sąd I instancji do wniosków przeciwnych poprzez:

- dokonanie dowolnej oceny dowodów i nieuwzględnienie zasad doświadczenia życiowego, logiki, zamiaru stron, konieczności przyjęcia interpretacji umowy, w tym OWU z uwzględnieniem interesów ubezpieczonego, zasad współżycia społecznego, norm prawnych i zgodnego zamiaru stron umowy,

- nadinterpretację zarzutów pozwanego i wyjście przez sąd poza zakres zarzutów strony pozwanej, który od początku i konsekwentnie kwestionował jedynie rzekomy fakt modernizacji budynku (wyprowadzenie skrzynki licznikowej na zewnątrz) oraz w części dotyczącej remontu piwnic (malowanie i przygotowywanie do malowania sufitów, osuszania piwnic, dwukrotnego wypompowywania wody z piwnic, wykonania przecierek ścian powyżej 40 cm) jako argumentu odmawiającego rozliczenie faktycznie poniesionych przez powódkę kosztów,

- pominięcie i w konsekwencji nieuwzględnienie kosztów wskazanych jako prace niepodlegające umorzeniu z tytułu zużycia (element nr 4 opinii) na kwotę łączna 6.606,39 zł wynikające z klauzuli nr 4 OWU pkt 2 i 5, których zakres obejmował prace niezbędne do likwidacji szkody w części objętej roszczeniem pozwu, t. j. przy pracach elektrycznych, elewacyjnych i w piwnicach,

4. naruszenie art. 100 k.p.c. poprzez zastosowanie zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów i obciążenie powoda kosztami procesu w łącznej kwocie 2453,18 zł, w sytuacji gdy pozwany znając zakres koniecznych prac z tytułu poniesionej szkody rażąco zaniżył wartość należnego powódce odszkodowania, dając tym samym powód do wytoczenia powództwa, nadto podniesione przez pozwanego zarzuty nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, nadto uchybienia sądu w zakresie pominięcia prac niepodlegających umorzeniu z tytułu zużycia skutkowały zniżeniem uwzględnionego powództwa i w konsekwencji błędnym rozliczeniem procentowego rozdzielenia kosztów.

Na tej podstawie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenia uzupełnionego odszkodowania w kwocie 2.897,86 zł, nieobciążanie powoda kosztami na rzecz pozwanego i Skarbu Państwa oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania (apelacja k. 230 – 236).

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych (odpowieź na apelację k. 250 – 251).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty skarżącego dotyczące przekroczenia granic swobodnej oceny dowodowej, która w ocenie Sądu Okręgowego została dokonana przez Sąd Rejonowy w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i jako trafnie i prawidłowo ocenione oraz logicznie wywiedzione ze zgromadzonego materiału dowodowego, przyjął za własne.

Trafnie Sąd Rejonowy szacując odszkodowanie uwzględnił wskazane przez biegłego z zakresu kosztorysowania robót budowlanych i normowania pracy w budownictwie w zawartym w opinii kosztorysie średnie ceny wykonania prac naprawczych. Przeprowadzone przez biegłego wyliczenia korygujące koszty wskazane przez powódkę zostały zrealizowane na podstawie bazy cenowej wynikającej ze stosowanych w budownictwie danych opracowań (...)Sp. z o.o. (...) na kwartał II 2013 roku, jak również znajdowały oparcie w § 18 ust. 7 ogólnych warunków ubezpieczeń stanowiących integralną część umowy ubezpieczenia łączącej strony.

Wbrew zarzutowi powódki, nie doszło zatem również do naruszenia art. 65 § 1 i 2 k.c. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni postanowień Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, w oparciu o które określił wysokość przysługującego powódce odszkodowania. Nie ma racji skarżąca, że Sąd Rejonowy określił wysokość odszkodowania w oderwaniu od postanowień § 18 ust. 2, 3, 6 pkt 2, 8 oraz § 19 ust. 3 OWU.

Zgodnie bowiem z treścią umowy powódka ubezpieczyła budynek według wartości rzeczywistej, co oznacza, że wysokość należnego odszkodowania podlegała ustaleniu według wartości odpowiadającej kosztom przywrócenia budynku do stanu nowego nieulepszanego, z pomniejszeniem tej wartości o faktyczne zużycie techniczne (§ 18 ust. 1 pkt 1 b w zw. z § 2 pkt 28 – 29 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia). Powódka miała obowiązek udowodnić zakres i rozmiar szkody fakturami lub innymi dokumentami (§ 18 ust. 2, § 19 ust. 3). Pozwany zobowiązał się do zapłaty kosztów poniesionych na naprawę uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia do jego wartości z dnia wystąpienia szkody – maksymalnie do wysokości sum i limitów ubezpieczenia ustalonych w umowie (§ 18 ust. 3 i 4). Stosownie zaś do § 18 ust. 6 – 7 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia w przypadku szkody w budynku, pozwany miał przyznać odszkodowanie na podstawie przedłożonego przez powódkę kosztorysu opracowanego zgodnie z zasadami kalkulacji kosztów naprawy, stosowanymi w budownictwie przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, albo na podstawie rachunków potwierdzających poniesione koszty wraz z wykazem wykonanych robót z tym zastrzeżeniem, że pozwanemu przysługiwało prawo do weryfikacji przedłożonych przez ubezpieczonego kosztorysów, wykazów lub rachunków co do zasad, zakresu robót i wysokości kosztów na podstawie publikacji cenowych o zasięgu ogólnopolskim, do szacowania kosztów robót budowlano-remontowych według średnich cen stosowanych w robotach budowlanych na danym terenie. Oznacza to, że pozwany miał prawo zweryfikować przedłożone przez powódkę faktury określające koszty naprawy elewacji budynku, naprawy instalacji elektrycznych i osuszania pomieszczeń piwnicznych i skorygować je do średnich cen stosowanych w budownictwie na terenie lokalnym.

Pozwany, oprócz tego, że kwestionował zasadność części prac, zajął również stanowisko, że koszty wskazane w fakturach są zawyżone i powinny zostać skorygowane. Takie stanowisko wyraził pozwany już na etapie postępowania likwidacyjnego, gdyż już w sporządzonym kosztorysie powołał się na średnie ceny obowiązujące w budownictwie i podtrzymał je w toku postępowania sądowego. Nie budzi więc wątpliwości wola skorzystania przez pozwanego z uprawnienia zawartego w § 18 ust. 7 OWU. Nietrafny jest więc zarzut apelacji, iż Sąd Rejonowy dokonał nadinterpretacji zarzutów pozwanego i wyszedł poza ich zakres.

Za chybiony uznać należało również zarzut powódki dotyczący nieuwzględnienia kwot z opinii biegłego w zakresie prac niepodlegających umorzeniu z tytułu zużycia technicznego (t. j. 4 elementu wymienionego w kosztorysie biegłego).

Wbrew zarzutowi Sąd Rejonowy opierając się na opinii biegłego uwzględnił również te koszty, w zakresie w jakim było to uzasadnione. Z ogólnej wartości prac ujętych w 4 elemencie kosztorysu biegłego - 6606,39 zł, Sąd Rejonowy uwzględnił koszty prac z pozycji 31 - 33 kosztorysu związanych z naprawą instalacji elektrycznej w wysokości 205,55 zł brutto oraz z pozycji 28 dotyczącej osuszania pomieszczeń piwnic w wysokości 723,87 zł brutto (stanowiącej 1/6 z ogólnej kwoty 4.343,20 zł brutto, wynikającej z opinii biegłego, a to z uwagi na 3 dni pracy osuszacza a nie 18 dniowej pracy przyjętej przez biegłego). Należy w tym miejscu jednak podkreślić, że jeśli chodzi o dochodzone przez powódkę w pozwie koszty naprawy części elewacji i osuszania piwnic, to zostały one przez Sąd Rejonowy uwzględnione w całości, tj. w kwocie 1.476 zł – czyli tak, jak to wynika z przedłożonej faktury Vat nr (...) (k.26).

Pominięte zostały natomiast te koszty, które nie były związane z pracami zrealizowanymi i opłaconymi przez powódkę. Jednocześnie zaznaczyć trzeba, że obniżenie kosztów związanych z naprawą instalacji elektrycznej wynikało z korekty zastosowanych cen do średnich obowiązujących w budownictwie. Sąd Rejonowy nie podzielił bowiem stanowiska, że prace naprawcze prowadziły do modernizacji i ulepszenia instalacji w stosunku do stanu sprzed wystąpienia szkody.

Wskazać należy, że biegły w treści opinii oszacował również wartość prac, których powódka nie zrealizowała i których koszt wykonania nie był przedmiotem żądania pozwu, jednak nie miało to wpływu na wiarygodność sporządzonej opinii. Powódka domagała się bowiem zwrotu faktycznie poniesionych kosztów na naprawę instalacji elektrycznej

oraz remontu elewacji i osuszenia piwnic wskutek zalania budynku. Z zeznań samej powódki wynikało, że ograniczyła zakres prac naprawczych, w szczególności nie wykonała malowania pomieszczeń piwnicznych, a woda z zalanych pomieszczeń została wypompowana przez straż pożarną, a więc brak było potwierdzenia, że zostały poniesione w związku z tym przez powódkę jakiegokolwiek koszty.

Nie zasługiwał zatem na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 805 § 1 i 2 pkt 1 i 2 k.c.

Sąd Rejonowy określił przysługujące powódce odszkodowanie mieszcząc się w ramach obowiązującej strony umowy ubezpieczenia. Posiłkując się opinią biegłego, która określała koszty prac z zastosowaniem średnich cen przyjętych w budownictwie, Sąd Rejonowy słusznie ocenił, że żądana z tytułu naprawy instalacji elektrycznej kwota w wysokości 4.920 zł była zawyżona, gdyż uzasadniona w tym zakresie była kwota 2.022,14 zł, zaś zasadna była w całości żądana kwota 1.476 zł z tytułu naprawy elewacji wraz z osuszaniem piwnic, co daje łącznie odszkodowanie w wysokości 3.498,14 zł brutto.

Biorąc pod uwagę, że pozwany przed wniesieniem pozwu wypłacił powódce z tytułu uszkodzenia budynku kwotę 3.000,00 zł, Sąd Rejonowy prawidłowo uwzględnił powództwo co do kwoty 498,14 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Apelacja powódki została w całości oddalona, a zatem powinna ona zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty procesu. Pozwany poniósł w postępowaniu apelacyjnym koszty zastępstwa procesowego ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 r., poz. 1800). W związku z powyższym Sąd Okręgowy zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Krzysztof Wójcik Mariola Szczepańska Bartosz Kaźmierak